Dosarul nr.2a-35/24 (2-23087343-03-2a-15012024),
Instanța de fond: judecătoria Bălți, sediul Fălești
Judecător: L. Trocin

CURTEA DE APEL BĂLȚI
D E C I Z I E
În numele Legii

02 aprilie 2024 mun. Bălți

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți
în componență:
președintele ședinței, judecătorul Elena Grumeza,
judecătorii Natalia Chircu și Dumitru Corolevschi,
grefier Cristina Svaracevschi,
examinând în ședință publică cererea de apel declarată de Bejenari Alexei împotriva hotărârii judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 12 octombrie 2023, emisă în cauza civilă intentată în baza cererii de chemare în judecată formulată de Inspectoratul pentru Protecția Mediului, IPM Fălești către Bejenari Alexei privind încasarea prejudiciului cauzat mediului,

a constatat:

Pretențiile reclamantului:

1. La 19 iunie 2023 reclamantul Inspectoratul pentru Protecția Mediului, IPM Fălești a înaintat cerere de chemare în judecată către Bejenari Alexei prin care a solicitat:

- ✓ încasarea prejudiciul cauzat mediului înconjurător în sumă de 9000 lei;
- ✓ încasarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii s-a invocat că, la data de 30 ianuarie 2023 de către inspectorul șef al Inspecției pentru Protecția Mediului Fălești, Vasile Grosu, a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție nr. 021044 pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 122 alin. (2) Cod contravențional al R. Moldova, tăierea ilegală a arborilor din spațiile verzi. În rezultatul acțiunilor ilicite a fost prejudiciat mediul înconjurător cu o pagubă în mărime de 9000 lei. Pentru încălcarea respectivă, pârâtul la data de 30 ianuarie 2023 a fost sancționat cu amendă în mărime de 50 unități convenționale. La data de 10 martie 2023 contravenientului i-a fost transmisă pretenția în care s-a menționat pentru a nu înainta acțiune civilă în judecată în privința lui, în vederea soluționării chestiunii pe cale amiabilă, i s-a propus, în termen de 15 zile, să achite suma respectivă în contul statului.

Poziția instanței de fond:

3. Prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 12 octombrie 2023 acțiunea civilă a fost admisă integral. S-a încasat de la Bejenari Alexei în beneficiul

statului suma de 9000 lei cu titlu de prejudiciu cauzat mediului înconjurător şi taxa de stat în mărime de 270 lei.

Solicitarea apelanţilor:

4. Invocând netemeinicia hotărârii Judecătoriei Bălţi, sediul Făleşti din 12 octombrie 2023, Bejenari Alexei la 10 noiembrie 2023 a declarat apel nemotivat în termen, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care acţiunea civilă să fie respinsă ca neîntemeiată.
5. Prin încheierea Colegiului civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi din 25 ianuarie 2024 nu s-a dat curs cererii de apel şi s-a acordat termen pentru prezentarea cererii de apel motivate şi a bonului plăţi taxei de stat.
6. La 13 februarie 2024 Bejenari Alexei a depus bonul plăţii taxei de stat şi cererea de apel motivată prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acţiunii civile înaintate de reclamant ca neîntemeiată.

Argumentele părţilor:

7. În motivarea apelului s-a invocat că, hotărârea instanţei de fond este neîntemeiată şi pasibilă casării, deoarece în fapt instanţa de judecată nu a constatat prejudiciul de 9000 lei invocat de Inspectoratul pentru Protecţia Mediului Inspecţia pentru Protecţia Mediului Făleşti, precum şi legătura cauzală dintre acţiunile lui Bejenari Alexei şi acest prejudiciu. Pretinde că, din materialele cauzei rezultă că la 17 ianuarie 2023 ***** a depus o plângere la IP Făleşti pentru a-l atrage la răspundere pe Bejenari Alexei pentru faptul, că la 13 ianuarie 2023 a tăiat nişte copaci amplasaţi lângă holerele gospodăriilor lor. Conform procesului-verbal de cercetare la faţa locului din 17 ianuarie 2023 întocmit de agentul constatator al SP-2 IP Făleşti V.Banari a fost cercetat locul faptei, unde s-a depistat mai mulţi copaci cu diferite dimensiuni şi diferite specii care au fost defrişaţi de Bejenari Alexei. Din planşa fotografică, anexă la procesul-verbal de cercetare la faţa locului, de asemenea nu rezultă numărul exact, dimensiunile şi speciile copacilor defrişaţi de către Bejenari Ion. Din declaraţiile lui *****, consemnate în procesul-verbal de audiere din 17 ianuarie 2023 de asemenea nu rezultă câţi copaci, de ce dimensiuni şi specii au fost defrişaţi de Bejenari Alexei la 13 ianuarie 2023.
8. La 30 ianuarie 2023 agentul constatator din cadrul IPM Făleşti V.Grosu a întocmit în privinţa lui Bejenari Alexei procesul-verbal cu privire la contravenţie nr.021044, în care, la rubrica ''esenţa contravenţiei" este menţionat: la data de 27.01.2023 ora 13.00 examinând materialul din cadrul procesului-contravenţional înregistrat în registrul de evidenţă al IP Făleşti sub nr.303 din 17.01.23 s-a constatat că Bejenari Alexei a admis tăierea arborilor din spaţiile verzi fără permisiunea autorităţilor administraţiei publice locale, coordonată cu autorităţile de mediu. Prejudiciul cauzat mediului va fi calculat conform anexei nr.1 al Ordinului nr.34 din 16.09.2008.".

9. Conform calculului plăţii pentru prejudiciul cauzat prin tăierea ilicită şi vătămarea arborilor din spaţiile verzi până la gradul de încetare a creşterii lor în ***** de către cet.Bejenari Alexei este menţionată formula de calcul, precum şi cuantumul în lei pentru doi arbori de salcâm cu dimensiunile respective (1 arbore salcâm cu diametrul de la 40,1 la 44,0 cm de 5400 lei şi 1 arbore salcâm cu diametrul 32.1 cm la 36,0 cm de 3600 lei), în total 9000 lei. Astfel, din conţinutul procesului-verbal cu privire la contravenţie nr.021044 nu rezultă că lui Bejenari Alexei i-a fost reţinută anume fapta contravenţională constatată de agentul constatator al IP Făleşti conform materialelor cu nr.303 din 17 ianuarie 2023, deoarece nu-i indicată data comiterii contravenţiei. Nici în procesul-verbal de cercetare la faţa locului din 17 ianuarie 2023, nici în plângerea şi explicaţiile cet.***** din 17 ianuarie 2023, nici într-un alt document/act de constatare nu este constatat că la 13 ianuarie 2023 Bejenari Alexei a defrişat ilegal 1 arbore de salcâm cu diametrul de la 40,1 la 44,0 cm şi 1 arbore de salcâm cu diametrul 32.1 cm la 36,0 cm. Nu există vreun act întocmit de agentul constatator al IPM Făleşti din care să rezulte, că a ieşit de sinestătător la faţa locului şi a constatat cantitatea, speciile şi dimensiunile arborilor defrişaţi în locul cercetat de agentul constatator al IP Făleşti la 17 ianuarie 2023. Astfel se determină că prima instanţă a emis o hotărâre fără să cerceteze fondul cauzei complet şi obiectiv.
10. Enunţă apelantul că, prima instanţă a pus la baza hotărârii pronunţate procesul-verbal cu privire la contravenţie nr.021044 din 30 ianuarie 2023, din care nu rezultă că s-a constatat anume acea contravenţie, care i-a fost imputată lui Bejenari Alexei pentru faptele comise la 13 ianuarie 2023. Concluziile primei instanţe, precum că potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie rezultă, că la 17 ianuarie 2023 aflându-se în *****, Bejenari Alexei a admis tăierea arborilor din spaţiile verzi fără permisiunea organelor de administrare publică locală coordonate cu autorităţile de mediu, cauzând mediului înconjurător un prejudiciu ce constituie 9000 lei, calculat conform anexei... - contravin materialelor cauzei civile, or, conform plângerii şi declaraţiilor *****, Bejenari Alexei a tăiat arborii la 13 ianuarie 2023.
11. Adaugă că, în cadrul cercetării judecătoreşti nu s-a constatat/ nu s-a cercetat nicio probă, din care să rezulte că Bejenari Alexei ilegal a tăiat anume 1 arbore salcâm cu diametrul de la 40,1 la 44,0 cm şi 1 arbore salcâm cu diametrul 32.1 cm la 36,0 cm, când a avut loc fapta, pentru care faptă Bejenari Alexei a fost sancţionat conform procesului-verbal cu privire la contravenţie nr.021044 din 30 ianuarie 2023.
12. În şedinţa instanţei de apel reprezentantul apelantului Bejenari Alexei, avocatul Caraman Iurie a susţinut cererea de apel declarată cu toate motivele invocate în ea.
13. Apelantul Bejenari Alexei a susţinut cererea de apel cu toate motivele invocate în ea.

14. Intimatul Inspectoratul pentru Protecţia Mediului, IPM Făleşti nu s-a prezentat din motive necunoscute instanţei. Procedura de citare legală a fost respectată (f.d.56).
15. Prin urmare, Colegiul Civil ţinând cont de prevederile art. 379 alin.2) CPC, a dispus examinarea cauzei în lipsa intimatului care a fost înştiinţat în mod legal despre data şi ora examinării cauzei.

Aprecierea instanţei de apel:

16. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, examinând înscrisurile, audiind participanţii la proces, Colegiul civil consideră apelul declarat neîntemeiat şi pasibil respingerii din următoarele motive:
17. Potrivit art.362 alin.1 CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
18. Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii a fost pronunţat la 12 octombrie 2023, iar cererea de apel a fost declarată la 10 noiembrie 2023 prin urmare, Colegiul consideră că apelantul s-a încadrat în termenul prevăzut de lege pentru declararea apelului.
19. Conform art. 385 lit. „a" CPC al RM instanţa de apel după ce judecă apelul este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.
20. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.
21. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărârii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.
22. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.
23. Această dispoziţie legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei, de a întări încrederea justiţiabililor în hotărârile judecătoreşti şi de a da posibilitatea instanţelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.
24. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanţele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanţa judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părţilor şi altor participanţi la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare şi să dovedească faptele ce constituie obiectul probaţiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

25. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.
26. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
27. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.
28. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligaţia de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanţei judecătoreşti un demers prin care solicită audierea părţii adverse în privinţa acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanţele pe care instanţa le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluţionarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
29. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.
30. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este

obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

31. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părţi şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
32. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor instanţei de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*
33. Raportând dispoziţiile normelor suscitate la circumstanţele cauzei, evaluând soluţia primei instanţe prin prisma raţionalismului pretenţiilor înaintate în raport cu circumstanţele de fapt şi de drept invocate, instanţa de apel consideră că concluzia instanţei de fond este una corectă, din următoarele raţionamente.
34. Articolul 5 alin. 1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.
35. Colegiul civil reţine că, Inspectoratul pentru Protecţia Mediului, IPM Făleşti a depus cerere de chemare în judecată către Bejenari Alexei prin care a solicitat încasarea prejudiciului cauzat mediului înconjurător.
36. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanţă a admis acţiunea civilă.
37. Exprimându-şi dezacordul cu hotărârea primei instanţe, Bejenari Alexei a declarat apel, invocând argumentele reţinute supra.
38. Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi consideră hotărârea primei instanţe întemeiată, iar argumentele din cererea de apel neîntemeiate, reieşind din următoarele.
39. Potrivit prevederile art. 9 alin. (2) lit. f) Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane.
40. La fel, art. 16 alin. (1) lit. g) Cod civil prevede că, apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.
41. La caz Colegiul civil reţine că, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane, dând naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislaţiei civile.

42. Potrivit art. 19 alin.1), 2) Cod civil, în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).
43. Art. 1998 alin. (1) şi alin. (2) Cod civil prevede că, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.
44. Aici este de accentuat că, prin prejudiciu se înţelege rezultatele dăunătoare, de natură patrimonială, consecinţe ale încălcării drepturilor şi intereselor legitime ale unei persoane. Respectiv, prejudiciul este cel mai important element al răspunderii civile, fiind o condiţie esenţială şi necesară a acesteia, de sine stătătoare. Un prejudiciu este cert atunci când existenţa lui este sigură, neîndoielnică şi, totodată, poate fi stabilită întinderea sa în prezent. În conţinutul prejudiciului efectiv sunt incluse: cheltuielile pe care o persoană lezată într-un drept le-a suportat real la momentul intentării acţiunii sau care urmează să fie suportate la restabilirea dreptului încălcat, adică cheltuielile suplimentare.
45. Pentru a putea da naştere răspunderii patrimoniale, prejudiciul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiţii: să fie efectiv, să fie real şi cert şi să fie cauzat direct în patrimoniul reclamantului. În ceea ce priveşte culpa, dacă în dreptul civil aceasta reprezintă temeiul principal, de drept comun al răspunderii delictuale, în domeniul daunelor nucleare sau în alte domenii în legătură cu care există o reglementare specială, răspunderea delictuală este fundamentată.
46. Concomitent Colegiul precizează că, *prejudiciul ecologic*, ca element de bază al răspunderii civile în dreptul mediului reprezintă prejudiciul cauzat naturii sălbatice, neapropriabile -res nullius- ori intereselor colectivităţii, prin intermediul mediului receptor, aer, apă, sol, independent de lezarea directă a unui interes uman.
47. La fel Legea defineşte prejudiciul ca reprezentând efectul cuantificabil în cost al daunelor aduse sănătăţii oamenilor, bunurilor sau mediului, provocat de poluanţi, de activităţi dăunătoare, accidente ecologice sau fenomene naturale periculoase.
48. În domeniul mediului, reparaţia în natură nu este posibilă, în principiu, nefiind restabilită o situaţie anterioară, obligaţia cu privire la plata unor sume de bani acoperind doar uneori integralitatea cheltuielilor pentru refacerea echilibrului ecologic sau a factorilor de mediu lezaţi. Caracterul cert al prejudiciului, în

domeniul dreptului mediului, vizează atât prejudiciile actuale, cât şi pe cele viitoare, dacă există certitudinea că se vor produce.

49. Potrivit Legii nr. 1515 din 16.06.1993 privind protecţia mediul înconjurător, legiuitorul a consfinţit că, protecţia mediului înconjurat constituie o prioritate naţională, care vizează în mod direct condiţiile de viaţă sănătatea populaţiei, realizarea intereselor economice şi social-umane, precum capacităţile de dezvoltare durabilă a societăţii pe viitor, iar în accepţiunea art. 31 lit. c) protecţia mediului constituie o obligaţiune generală a locuitorii republicii, ei fiind datori să recupereze pierderile şi să repare prejudiciul cauzat mediului şi populaţiei.
50. La fel art. 91 din legea susreţinută prevede că, persoanele fizice şi juridice sunt obligate a recupera daunele şi prejudiciile produse prin încălcarea prezentei legi în modul şi mărimile stabilite de legislaţia în vigoare.
51. Totodată, potrivit dispoziţiilor art. 64 alin. 3) lit. c) Codul silvic, inspectorii din cadrul Inspectoratului pentru Protecţia Mediului au dreptul să intenteze acţiuni în justiţie pentru repararea prejudiciului cauzat fondurilor forestier şi cinegetic.
52. Alăturat Colegiul reţine prevederile art. 2020 Cod civil, potrivit căruia cheltuielile suportate de autoritatea publică competentă pentru restabilirea elementelor naturale care constituie mediul, cum ar fi aerul, apa, solul, flora şi fauna, ca urmare a lezării substanţiale, se repară acelei autorităţi publice competente.
53. De altfel, art. 2025 alin.1)-4) Cod Civil prevede că, repararea prejudiciului se face în natură, prin restabilirea situaţiei anterioare (transmiterea unui bun de acelaşi gen şi de aceeaşi calitate, repararea bunului deteriorat etc.), iar dacă aceasta nu este cu putinţă ori dacă persoana vătămată nu este interesată de repararea în natură, prin plata echivalentului bănesc (despăgubire), stabilit prin acordul părţilor sau, în lipsa unui asemenea acord, prin hotărâre judecătorească. În cazul deteriorării unui bun, despăgubirea va fi egală cu pierderea valorii bunului şi nu a costului reparaţiei dacă costul reparaţiei depăşeşte disproporţionat pierderea valorii. Această regulă se aplică animalelor doar dacă aceasta este oportună, având în vedere scopul pentru care animalul este ţinut. Despăgubirea se stabileşte sub forma unei sume globale sau, dacă prejudiciul are caracter continuu, sub forma unei prestaţii periodice. În cazul în care se stabileşte o despăgubire sub forma prestaţiei periodice, debitorul poate fi obligat la constituirea unei garanţii. Persoana vătămată nu este ţinută să demonstreze că a cheltuit suma despăgubirii în scopul reparării prejudiciului.
54. În continuare Colegiul evidenţiază că în contextul prevederilor art.2022 alin.1) Cod Civil, se consideră că persoana a cauzat prejudiciul dacă el constituie consecinţa faptei acelei persoane ori consecinţa izvorului de pericol pentru care acea persoană răspunde conform legii.
55. În contextul dispoziţiilor legale citate, Colegiul civil reţine că instanţa de fond just a reţinut că Inspectoratul pentru Protecţia Mediului este îndreptăţit să

solicite repararea prejudiciului material cauzat mediului, ca urmare a comiterii de către Bejenari Alexei a contravenţiei prevăzute de art.122 alin.2) Cod Contravenţional.

56. Or, la caz se constată cu certitudine că, în baza Deciziei Agentului constatator din 30 ianuarie 2023 cuprinsă în procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 021044, Bejenari Alexei a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenţiei prevăzute de art. 122 alin.2) Cod Contravenţional, fiindu-i aplicată sancţiune contravenţională sub formă de amendă în mărime de 50 u.c. (f.d. 2).
57. Potrivit art. 122 alin.2) Cod contravenţional, tăierea ilegală a arborilor şi arbuştilor din spaţiile verzi, vătămarea lor sau a unor părţi ale lor, defrişarea şi/sau strămutarea, fără permisiunea autorităţii administraţiei publice locale coordonată cu autorităţile administraţiei publice pentru mediu, a plantelor din spaţiile verzi în alte locuri în timpul efectuării de construcţii se sancţionează cu amendă de la 50 la 100" de unităţi convenţionale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unităţi convenţionale aplicată persoanei juridice.
58. Raportând norma citată la speţă Colegiul civil reţine că, Decizia agentului constatator sus nominalizată, care de altfel este irevocabilă, demonstrează cu certitudine vinovăţia civilă şi delictuală a lui Bejenari Alexei în cauzarea daunei mediului prin tăierea arborilor din spaţii verzi fără permisiunea autorităţilor administraţiei publice locale coordonată cu autorităţile de mediu, fapt ce indică la temeinicia hotărârii instanţei de fond din 12 octombrie 2023 prin care s-a admis acţiunea înaintată de Inspectoratul pentru Protecţia Mediului, IPM Făleşti.
59. Totodată, pornind de la criticile apelantului aduse în cererea de apel, Colegiul reţine dispoziţiile art. 123 alin. (3) CPC, potrivit cărora sentinţa pronunţată de instanţa judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanţa chemată să se pronunţe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunţat sentinţa numai dacă aceste acte au avut loc şi numai în măsura în care au fost săvârşite de persoana în cauză. Or, potrivit jurisprudenţei CtEDO (cauza ZILIBERBERG vs MOLDOVA, cererea nr. 61821/00, hotărârea din 01.02.2005), deciziile date în cauzele contravenţionale echivalează cu cele emise şi pronunţate în cadrul cauzelor penale.
60. În atare circumstanţe Colegiul civil reţine justă concluzia instanţei de fond privind admiterea acţiunii or, vinovăţia lui Bejenari Alexei de cauzarea prejudiciului mediului este demonstrată printr-o decizie de sancţionare *irevocabilă* adoptată de agentul constatator, iar cuantumul prejudiciului a fost calculat în baza constatărilor din cadrul procedurii contravenţionale şi anexei nr. 1 la Ordinul nr.34 din 16.09.2008 cu privire la aprobarea Instrucţiunii privind cuantumul plăţii pentru prejudicial cauzat spaţiilor verzi a localităţilor urbane şi rurale.
61. La fel Colegiul civil nu poate reţine alegaţiile apelantului precum că, la caz nu s-a constatat faptul că apelantul a tăiat ilegal arbore de salcâm, or, în şedinţa

instanţei de apel ultimul a menţionat că a defrişat 3 copaci de salcâm, însă nu cunoştea de faptul că urma să solicite permisiunea autorităţilor administraţiei publice locale.

62. În sensul dezbaterii celorlalte argumente a apelantului, instanţa de apel consideră relevant avizul nr. 11 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, în care se menţionează că, obligaţia instanţelor de a-şi motiva hotărârile nu trebuie înţeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat în sprijinul unui mijloc de apărare ridicat. Întinderea aceste obligaţii poate varia în funcţie de natura hotărârii.
63. În conformitate cu jurisprudenţa CEDO, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanţă, precum şi de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale şi de practicile diferite privind prezentarea şi redactarea sentinţelor şi hotărârilor în diferite state. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce i-au fost prezentate.
64. Prin prisma celor invocate mai sus, Colegiul civil reţine că, apelantul Bejenari Alexei utilizând calea de atac, nu a prezentat în instanţa de apel probe care ar fi de natură să infirme sau să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.
65. Prin urmare, prima instanţă a examinat pricina respectivă în coroborare cu prevederile legislaţiei în vigoare, desfăşurând examinarea litigiului pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale, organizând procesul astfel încât părţile au avut posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu pricina dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei, respectiv acordând posibilitate participanţilor la proces de a-şi expune poziţia, totodată păstrându-şi imparţialitatea şi obiectivitatea, creând condiţii pentru exercitarea drepturilor participanţilor la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanţelor reale ale pricinii.
66. Reieşind din cele expuse, Colegiul civil consideră că, motivarea pretenţiilor expuse în cererea de apel nu sunt bazate pe careva probe concludente, deaceea se ajunge la concluzia că apelul declarat de Bejenari Alexei trebuie să fie respins, iar hotărârea primei instanţe - menţinută.
67. În temeiul art-lor 385 lit. „a” CPC al RM, Colegiul civil,

decide:

Respinge apelul declarat de Bejenari Alexei;

Menţine hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul Făleşti din 12 octombrie 2023, emisă în cauza civilă intentată în baza cererii de chemare în judecată formulată de

Inspectoratul pentru Protecţia Mediului, IPM Făleşti către Bejenari Alexei privind încasarea prejudiciului cauzat mediului.

Decizia este definitivă, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul **Elena Grumeza**

Judecătorii: **Natalia Chircu** **Dumitru Corolevschi**